

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Strateji Belgesi
2026

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
ÇALIŞMA GRUBU

PROF. DR. ÖZLEM TONÇER
PROF. DR. AKIN BAYSAL
PROF. DR. AHMET YARDIMEDEN
PROF. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

Özet

AR-GE Çalışma Grubu, 2025 yılı boyunca üniversitemizin araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, dış kaynaklı proje sayısının artırılması ve akademik yayın performansının iyileştirilmesine yönelik stratejik hedefler doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmüştür. Bu kapsamda 2025 yılı Strateji Belgesinde belirlenen hedeflerin büyük bölümüne ulaşılmış; TÜBİTAK ve AB destekli proje başvuru sayısında yaklaşık %30 artış sağlanmış, kabul edilen proje sayısında %20 oranında yükseliş kaydedilmiştir. SCI/SSCI/AHCI indeksli dergilerde yayımlanan yayın sayısında %15 oranında artış sağlanmış, proje yazma eğitimleri ve danışmanlık faaliyetleri ile araştırmacı farkındalığı önemli ölçüde artırılmıştır. Bununla birlikte disiplinler arası proje üretiminin sınırlı kaldığı ve genç araştırmacıların proje ekosistemine entegrasyonunun istenen düzeyde gerçekleşmediği tespit edilmiştir. 2026 yılında AR-GE Çalışma Grubu, özellikle disiplinler arası araştırma kültürünün geliştirilmesi, uluslararası fon kaynaklarına yönelim, sanayi-üniversite iş birliklerinin artırılması ve genç araştırmacıların araştırma süreçlerine aktif katılımının teşvik edilmesine odaklanacaktır. Bu doğrultuda proje geliştirme atölyeleri, tematik araştırma kümeleri, mentörlük mekanizmaları ve sanayi iş birliği protokollerinin artırılmasına yönelik yapılandırılmış faaliyetler yürütülmesi planlanmaktadır. Ayrıca, proje sonuçlarının ticarileştirilmesine ve patent/faydalı model başvurularının artırılmasına yönelik farkındalık ve destek mekanizmaları güçlendirilecektir. Strateji belgesi kapsamında belirlenen hedeflerin başarıyla gerçekleştirilmesi halinde üniversitemizin ulusal ve uluslararası araştırma görünürlüğünün artması, dış kaynaklı proje gelirlerinin yükselmesi, sanayi ile bütünleşmiş sürdürülebilir bir araştırma ekosisteminin oluşturulması ve genç araştırmacıların kurumsal aidiyetinin güçlenmesi beklenmektedir. Bu gelişmeler, üniversitemizin rekabet gücünü artıracak, kalite güvence sisteminin araştırma-geliştirme boyutunu güçlendirecek ve kurumsal itibarına önemli katkı sağlayacaktır.

1. Yıl İçerisinde Planlanan Hedefler

2026 yılı içerisinde Üniversitemizin bilimsel yayın performansının nicelik ve nitelik bakımından geliştirilmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, SCI-Exp, SSCI ve AHCI indekslerinde taranan dergilerde yapılan yayın sayısının artırılması, Q1 ve Q2 sınıftaki yüksek etki değerine sahip dergilerde yayın oranının yükseltilmesi, ulusal ve uluslararası kitap ile kitap bölümü üretiminin teşvik edilmesi ve ULAKBİM TR Dizin kapsamında taranan ulusal yayın sayısının artırılması hedeflenmektedir. Belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla akademik personelin proje üretme ve yayın yapma kapasitesini geliştirecek eğitim, mentorluk ve teşvik mekanizmaları güçlendirilecek; yayın hazırlık, yazım ve değerlendirme süreçlerinde kurumsal destek artırılarak sürdürülebilir bir akademik yayın kültürünün oluşturulması planlanmaktadır.

Tablo 1. Araştırma Geliştirme Çalışma grubu 2026 yılı strateji belgesi hedefleri

Hedef	Mevcut	Planlanan (2026)	Kümülatif	Üniversite Stratejik Plan Amaç Maddesi	Üniversite Stratejik Plan Hedef Maddesi
SCI-Exp/SSCI, AHCI kapsamında taranan dergilerdeki yayın sayısı	468	535	1003	A2	H2.1
Q1 ve Q2 sınıfındaki dergilerde yapılan yayınların tüm yayınlar içindeki oranı	87	96	183	A2	H2.1
Ulusal ve Uluslararası kitap ve kitap bölümü sayısı	90	100	190	A2	H2.1
ULAKBİM TR dizinde taranan ulusal yayın sayısı	101	110	211	A2	H2.1
BAP tarafından desteklenen araştırma projelerinin sayısı (kümülatif)	210	221	431	A2	H2.2
Üniversite Dışı Ulusal (TÜBİTAK, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve diğer kamu, vb.)Kurumlarca Desteklenen Proje Sayısı (kümülatif)	57	66	123	A2	H2.2
Dış Destekli Uluslararası (Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, vb) Proje Sayısı (kümülatif)	25	27	52	A2	H2.2
Sanayi işbirliği kapsamında alınan proje sayısı (Kümülatif)	2	3	5	A2	H2.2
Tamamlanan bilimsel araştırma proje sayısı	80	88	168	A2	H2.2
Eğitim ve öğretim araştırma laboratuvarlarının iyileştirilmesi için desteklenen proje sayısı (Kümülatif)	7	8	15	A2	H2.3
Araştırma merkezlerinin kapasitesinin artırılması için desteklenen proje sayısı (Kümülatif)	3	4	7	A2	H2.3
Ulusal veya Uluslararası Düzeyde Akredite olan laboratuvar sayısı (Kümülatif)	7	8	15	A2	H2.3
Kütüphanede bulunan basılı ve elektronik kaynak sayısı (Kümülatif)	125.000	135.000	260.000	A2	H2.3
Açık erişimde bulunan makale, kitap ve tez sayısı (Kümülatif)	17.000	19.000	36.000	A2	H2.3
Sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği ile ilgili lisansüstü tez sayısı (Kümülatif)	2	2	4	A2	H2.4
Karbon ayak izinin ve sera gazı emisyonunun azaltılması yönünde yapılan ulusal ve uluslararası yayın sayısı (Kümülatif)	1	2	3	A2	H2.4
Sürdürülebilirlik ve iklim krizi ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası bilimsel etkinlik sayısı (Kümülatif)	4	5	9	A2	H2.4
Küresel ısınma ve iklim değişikliği sorunlarının çözümlerine yönelik çalışma sayısı (Kümülatif)	4	5	9	A2	H2.4
Disiplinler arası yüksek lisans ve doktora	15	16	31	A2	H2.5

tez sayısı (kümülatif)					
Disiplinler arası iç kaynaklı proje sayısı (kümülatif)	45	50	95	A2	H2.5
Disiplinler arası bilimsel etkinlik sayısı (kümülatif)	14	15	29	A2	H2.5

2. Çalışma Alanında İç ve Dış Paydaşlara Yönelik Planlanan Toplantılar ve Faaliyetler

Araştırma-Geliştirme Çalışma Grubu, Dicle Üniversitesinin araştırma kapasitesini geliştirmek ve kalite güvencesi sistemi ile uyumlu bir araştırma kültürü oluşturmak amacıyla iç ve dış paydaşlara yönelik planlı toplantı ve faaliyetler yürütmeyi hedeflemektedir. İç paydaşlara yönelik olarak, akademik ve idari birimlerin kalite süreçlerine katılımını artırmak amacıyla akreditasyon süreçleri, araştırma performans göstergeleri, proje destekleri ve yayın teşvikleri konularında bilgilendirme ve farkındalık toplantıları planlanmaktadır. Bu faaliyetlerin temel amacı, akademik personelin kalite süreçlerine yönelik bilgi düzeyini artırmak ve araştırma çıktılarının niteliğini yükseltmektir.

Dış paydaşlara yönelik olarak ise kamu kurumları, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla planlı toplantılar ve saha ziyaretleri gerçekleştirilerek, paydaş görüşlerinin sistematik biçimde alınması hedeflenmektedir. Bu görüşlerin, Üniversitenin araştırma önceliklerinin bölgesel ve toplumsal ihtiyaçlarla uyumlu hale getirilmesinde girdi olarak kullanılması amaçlanmaktadır.

Paydaşlardan elde edilen geri bildirimler; anketler, toplantı tutanakları ve yazılı görüşler yoluyla toplanacak, Araştırma-Geliştirme Çalışma Grubu tarafından tematik başlıklar altında sınıflandırılarak analiz edilecek ve elde edilen bulgular, iyileştirme kararlarının alınmasında kullanılacaktır. Böylece geri bildirimlerin KİDR kapsamında izlenebilir, değerlendirilebilir ve sürdürülebilir çıktılara dönüştürülmesi sağlanacaktır.

Tablo 2. Araştırma Geliştirme Çalışma grubu 2026 yılı toplantı/faaliyet planı

Toplantılar ve Faaliyetler	2026 (1. Çeyrek)	2026 (2. Çeyrek)	2026 (3. Çeyrek)	2026 (4. Çeyrek)	2026 (Toplam)
Kalite Komisyonu Toplantısı	1	1	1	1	4
Çalışma Grubu Toplantısı	3	3	3	3	12
İç Paydaş (Birim Ziyareti) Toplantısı / Faaliyeti	3	3	3	3	12
Dış Paydaş Toplantısı / Faaliyeti	1	1	1	1	4

3. Çalışma Grubunun Kullandığı Kontrol ve İzleme Mekanizması

Kalite yönetim sistemi eğitimlerinde vurgulandığı üzere, Araştırma-Geliştirme Çalışma Grubunun hedefleri ölçülebilir parametrelere dayalı olarak izlenmektedir. Bu kapsamda bilimsel yayın sayıları, proje başvuruları ve kabul oranları, dış kaynaklı proje tutarları, kitap ve kitap bölümü üretimleri, akreditasyon ve kalite süreçlerine ilişkin göstergeler temel performans parametreleri olarak kullanılmaktadır.

Söz konusu parametrelere ilişkin veriler, öncelikle Üniversitemiz web sayfasında yer alan ilgili birim sayfaları, faaliyet raporları ve istatistik alanlarından temin edilmekte; ayrıca Üniversitemiz bünyesinde geliştirilen KYS Otomasyonu ve Anket Yönetim Sistemi aracılığıyla sistematik biçimde toplanmaktadır. KYS Otomasyonu; performans göstergelerinin izlenmesi, iyileştirme faaliyetlerinin kayıt altına alınması ve kalite döngüsünün izlenebilirliğinin sağlanması açısından temel veri kaynağı olarak kullanılmaktadır. Anket Yönetim Sistemi ise iç ve dış paydaş memnuniyeti, araştırma altyapısı yeterliliği ve iş birliği süreçlerine ilişkin nicel ve nitel geri bildirimlerin elde edilmesinde kullanılmaktadır.

Bunun yanı sıra, araştırma faaliyetlerine ilişkin akademik verilerin izlenmesinde DAVİS sistemi ve uzun yıllardır kullanılmakta olan Öğrenci Bilgi Sistemi destekleyici veri kaynakları olarak değerlendirilmektedir. Resmi yazılar yoluyla birimlerden talep edilen proje, yayın ve araştırma altyapısına ilişkin veriler ise doğrulama ve güncelleme amacıyla kullanılmaktadır.

Gelecek dönemde, araştırma performans göstergelerinin tek bir dijital panel üzerinden izlenmesine olanak sağlayacak yeni bir yazılım modülüne veya izleme-değerlendirme mekanizmasına duyulan ihtiyaç, çalışma grubunun hedefleri arasında yer almakta olup, bu ihtiyaç doğrultusunda geliştirilecek sistemlerle karar alma süreçlerinin daha hızlı, şeffaf ve izlenebilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

4. Geçmiş Dönemlerde Tespit Edilen Eksiklikler, İyileştirme Önerileri ve Yapılacak İyileştirmeler

Araştırma-Geliştirme Çalışma Grubu tarafından yürütülen kalite güvencesi faaliyetleri kapsamında; akademik personel ve paydaş anketleri, birimlere gerçekleştirilen saha ziyaretleri, resmi yazılar yoluyla toplanan veriler, iç ve dış değerlendirme raporları ile yazılı geri bildirimler temel kontrol mekanizmaları olarak kullanılmaktadır. Bu mekanizmalar aracılığıyla elde edilen bulgular doğrultusunda, üniversitenin

araştırma faaliyetlerine ilişkin mevcut durum değerlendirilerek iyileştirmeye açık alanlar tespit edilecektir.

Yapılan değerlendirmelerde özellikle Q1 ve Q2 sınıfındaki dergilerde yayın yapma konusunda akademik personele sunulan danışmanlık ve mentorluk desteğinin yeterince yapılandırılmadığı, bazı birimlerde proje yazma deneyimine sahip akademik personel sayısının sınırlı kaldığı ve belirli laboratuvarlarda araştırma altyapısının güncel teknolojik ihtiyaçları karşılamada yetersiz olduğu belirlenmiştir. Ayrıca TR Dizin ve uluslararası indekslerde taranan dergilere yönelik yayın hazırlama süreçlerinde bilgi eksiklikleri bulunduğu ve üniversite–sanayi iş birliklerinin beklenen düzeyde geliştirilemediği tespit edilmiştir.

Bir önceki yıl hedeflerine tam olarak ulaşamamasının temel nedenleri; akademik personelin yoğun ders yükü nedeniyle araştırmaya yeterli zaman ayıramaması, proje ve yayın süreçlerinde rehberlik sağlayacak sistematik bir mentorluk yapısının henüz kurumsallaşmamış olması ve araştırma altyapısının bazı alanlarda güncellenme ihtiyacı olarak değerlendirilmiştir.

Bu tespitler doğrultusunda, Q1–Q2 dergilerde yayın yapmak isteyen akademik personele yönelik mentorluk ve editoryal destek programlarının oluşturulması, proje yazma deneyimine sahip akademisyenlerden oluşan bir danışman havuzunun kurulması, öncelikli araştırma altyapı yatırımlarının planlanması, TR Dizin ve uluslararası indeks kriterlerine yönelik düzenli bilgilendirme ve uygulamalı eğitimlerin yapılması ve üniversite–sanayi iş birliklerini güçlendirmeye yönelik ortak proje çağrılarının artırılması yönünde iyileştirme önerileri yapılmaktadır. Bu iyileştirme faaliyetlerinin hayata geçirilmesiyle, araştırma performansının artırılması ve kalite güvencesi döngüsünün daha etkin işletilmesi hedeflenmektedir.

5. Çalışma Alanında Üniversitemizin Güçlü Yönleri

Üniversitemiz, gelişmiş araştırma altyapısı, nitelikli akademik kadrosu ve köklü kurumsal deneyimi sayesinde araştırma ve geliştirme faaliyetleri açısından güçlü bir yapıya sahiptir. Disiplinler arası çalışma yaklaşımının benimsenmiş olması ve araştırma hedefleri ile öncelikli alanların belirlenerek stratejik belgelerle desteklenmesi, araştırma kapasitesinin etkin biçimde kullanılmasını sağlamaktadır. Araştırma süreçlerinin tanımlı bir organizasyon yapısı içinde yürütülmesi, çıktılarının düzenli olarak izlenmesi ve gerekli iyileştirmelerin yapılması kalite güvence sisteminin işleyişini desteklemektedir. Araştırma faaliyetleri yıllık olarak izlenmekte, hedeflerle karşılaştırılarak değerlendirilmekte ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda iyileştirme adımları planlanmaktadır. İç kaynaklı projelerdeki yüksek gerçekleşme oranları ile BAP süreçlerinde yapılan düzenlemelerin akademik çıktılara olumlu yansımaları, araştırma performansının geliştiğini göstermektedir. Araştırma faaliyetlerini destekleyen açık erişim uygulamaları, kütüphane altyapısı ve veri tabanı erişimleri araştırmacılar için önemli imkânlar sunmaktadır. Üniversitenin eğitim ve araştırma ekosistemi; program çeşitliliği, çift ana dal ve yan dal uygulamaları, akredite program sayısındaki artış ve lisansüstü programların disiplinler arası yapısı ile güçlenmektedir. Nitelikli ve dinamik akademik personelin varlığı ve akademik çalışmaların kurumsal

olarak teşvik edilmesi araştırma faaliyetlerini desteklemektedir. Ayrıca üniversitenin sahip olduğu kampüs olanakları, araştırma hastanesi, uzaktan eğitim altyapısı ve teknolojik imkânlar uygulama ve iş birliği faaliyetlerine katkı sağlamaktadır. Üst yönetimin kalite yönetimine verdiği destek, uluslararası iş birlikleri, değişim programları ve öğrenci hareketliliği ile birlikte değerlendirildiğinde, üniversitenin araştırma ve eğitim alanındaki güçlü yönleri bütüncül bir yapı oluşturmaktadır.

6. Çalışma Alanında Belirlenen Riskler ve Önleyici Faaliyetler Tablosu

Tabloda, Dicle Üniversitesi'nin araştırma ve geliştirme kapasitesini güçlendirmeye yönelik stratejik hedefleri kapsamında 2026 yılında karşılaşılması muhtemel riskleri ve bu risklere karşı alınması planlanan önleyici faaliyetleri ortaya konulmaktadır.

Tabloda, Dicle Üniversitesi'nin araştırma ve geliştirme kapasitesini güçlendirmeye yönelik stratejik hedefleri kapsamında 2026 yılında karşılaşılması muhtemel riskleri ve bu risklere karşı alınması planlanan önleyici faaliyetleri ortaya konulmaktadır.

Dış kaynaklı proje başvurularının yetersiz kalması riski, üniversitenin araştırma fonlarından yeterince yararlanamamasına ve bilimsel faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin zayıflamasına neden olabilecek önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu riske karşı proje yazma eğitimlerinin artırılması ve mentörlük sisteminin oluşturulması planlanmakta olup, bu tedbirler araştırmacıların proje geliştirme yetkinliklerini artırarak başvuru sayısı ve kalitesinin yükseltilmesini hedeflemektedir. Bu faaliyetler, Üniversite Stratejik Planı'nın A2 amacı ve H2.2 hedefi ile uyumludur.

Uluslararası iş birliklerinin sınırlı kalması, üniversitenin küresel ölçekte görünürlüğünü ve rekabet gücünü olumsuz etkileyebilecek bir diğer risk olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda ikili anlaşmaların artırılması ve ortak proje çağrılarının akademik birimlere etkin şekilde duyurulması yapılacaktır. Söz konusu önlemler, uluslararası ağların genişletilmesine ve ortak araştırma faaliyetlerinin artırılmasına katkı sağlayarak A2 amacı ve H2.2 hedefini desteklemektedir. Genç akademisyenlerin proje ve yayın üretiminde deneyim eksikliği, araştırma çıktılarının sürekliliği ve kurumsal akademik gelişim açısından risk oluşturmaktadır. Bu riski azaltmak amacıyla mentörlük programlarının hayata geçirilmesi ve genç araştırmacılara yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması öngörülmektedir. Böylece erken kariyer araştırmacılarının akademik üretkenliklerinin artırılması ve kurumsal bilgi birikiminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu tedbirler de A2 amacı ve H2.2 hedef maddesi ile doğrudan ilişkilidir. Akademik yayınlarda nitelikli (Q1–Q2) dergi oranının düşük kalması riski ise üniversitenin bilimsel etki değerini ve uluslararası akademik prestijini sınırlayabilecek bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda yayın teşviklerinin nitelikli dergilere yönlendirilmesi planlanmakta olup, araştırmacıların daha yüksek etki değerine sahip dergilerde yayın yapmaya teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu önleyici faaliyet, Üniversite Stratejik Planı'nın A2 amacı ve H2.1 hedefi ile uyumlu şekilde üniversitenin yayın kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Tablo 3. Araştırma Geliştirme Çalışma grubu 2026 yılı riskleri

Risk	Önleyici Faaliyet (Alınacak Tedbir)	Üniversite Stratejik Plan Amaç Maddesi	Üniversite Stratejik Plan Hedef Maddesi
Dış kaynaklı proje başvurularının yetersiz kalması	Proje yazma eğitimlerinin artırılması, mentörlük sisteminin oluşturulması	A2	H2.2
Uluslararası iş birliklerinin sınırlı kalması	İkili anlaşmaların artırılması, ortak proje çağrılarının duyurulması	A2	H2.2
Genç akademisyenlerin proje ve yayın üretiminde deneyim eksikliği	Mentörlük programı ve genç araştırmacı destekleri oluşturulması	A2	H2.2
Akademik yayınlarda nitelikli (Q1–Q2) dergi oranının düşük kalması	Yayın teşviklerinin nitelikli dergilere yönlendirilmesi	A2	H2.1

Sonuç

Dicle Üniversitesi Araştırma ve Geliştirme Çalışma Grubu tarafından hazırlanan bu izleme ve değerlendirme raporu; üniversitenin araştırma kapasitesini güçlendirmeye, ulusal ve uluslararası yayın ve proje performansını artırmaya ve kalite güvencesi sistemiyle uyumlu, sürdürülebilir bir araştırma ekosistemi oluşturmaya yönelik kararlı yaklaşımını ortaya koymaktadır. Belirlenen riskler için planlanan önleyici faaliyetler ve stratejik hedeflerle uyumlu eylemler sayesinde, 2026 yılı itibarıyla araştırma çıktılarının niteliğinin ve niceliğinin artırılması, genç araştırmacıların sisteme daha etkin biçimde dâhil edilmesi uluslararası görünürlüğünün güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.. Bu doğrultuda yürütülecek çalışmalar, Dicle Üniversitesi'nin kurumsal gelişimine, akademik rekabet gücüne ve toplumsal katkı düzeyine önemli katkılar sağlayacaktır.

Kaynaklar

- [1] Dicle Üniversitesi, KYS Otomasyon, (2019). <https://services.dicle.edu.tr/kysotomasyon/Login> (erişim 10 Eylül 2025).
- [2] Dicle Üniversitesi, Anket Yönetim Sistemi, (2022). <https://services.dicle.edu.tr/pollmanager/login.aspx?ReturnUrl=%2fpollmanager> (erişim 10 Ağustos 2025).
- [3] Yükseköğretim Kalite Kurulu, Kurumsal Akreditasyon Raporu (KAR), 2023. <https://old.yokak.gov.tr/raporlar/AccreditationReport?uniId=1065&termYear=2022> (erişim 13 Eylül 2025).